

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการประเมินสถานการณ์เพื่อวางแผนการเพาะปลูกฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๙/๖๐
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙
วันศุกร์ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๑๓๔

ที่ประชุมได้พิจารณาข้อสรุปผลการประชุม ได้ดังนี้

๑. สภาพภูมิอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยาและสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร ได้ชี้แจงว่า ในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงระยะเวลา ๒ - ๓ ปี ที่ผ่านมามีฝนแล้ง เช่นเดียวกับประเทศไทย เช่น อินเดีย เวียดนาม เป็นต้น สำหรับในปีนี้นักรมอุตุนิยมวิทยา ประเทศอินเดีย ได้ออกประกาศเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๙ สรุปว่า สภาพภูมิอากาศได้เข้าสู่ภาวะปกติแล้วและคาดการณ์ว่า ปริมาณฝนปีนี้จะมากกว่าปกติ ร้อยละ ๖ สำหรับประเทศไทย ทั้งสองหน่วยงานคาดการณ์ว่า ทั้งปีจะมีปริมาณฝนอยู่ในเกณฑ์ปกติและจะเข้าสู่ฤดูฝนในสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ แต่ในช่วงปลายเดือนมิถุนายน ถึงต้นเดือนกรกฎาคม จะเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง ประมาณ ๒ สัปดาห์ ซึ่งจะเป็นไปตามปกติในช่วงฤดูฝน หลังจากนั้นจะมีปริมาณฝนตกตามปกติ และการกระจายตัวค่อนข้างสม่ำเสมอ โดยในช่วงในเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ปริมาณฝนจะมากกว่าค่าปกติ และฝนปี๒๕๕๘ และในช่วงปลายฤดูฝนอาจมีพายุจรพัดผ่านเข้ามาในประเทศไทย ๒ ลูก ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน พัดผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ๑ ลูก และในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พัดผ่านภาคใต้ ๑ ลูก

๒. สถานการณ์น้ำ กรมชลประทานได้ชี้แจงว่า ปัจจุบันปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศ มีน้ำใช้การได้ ๑๐,๓๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร กรณีที่ไม่มีฝนตกปริมาณน้ำดังกล่าวสามารถสนับสนุนการใช้น้ำสำหรับอุปโภค บริโภค และรักษาระบบนิเวศ ได้จนถึงสิ้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

๓. การบริหารจัดการน้ำในฤดูฝน ปี ๒๕๕๙ เพื่อให้ปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำมีเพียงพอสำหรับการใช้น้ำตลอดฤดูฝน ๒๕๕๙ และเก็บกักไว้ในฤดูแล้งที่จะถึง กรมชลประทานพิจารณาดำเนินการดังนี้

- ๓.๑ จัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และรักษาระบบนิเวศให้เพียงพอตลอดทั้งปี
- ๓.๒ การส่งเสริมการปลูกพืชฤดูฝนให้ใช้น้ำฝนเป็นหลัก
- ๓.๓ บริหารจัดการน้ำทำให้มีประสิทธิภาพสูงสุดด้วยระบบและอาคารชลประทาน
- ๓.๔ ดำเนินการเก็บกักน้ำในเขื่อนให้มากที่สุด ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์เก็บกักน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve; LRC) ตามช่วงเวลา เพื่อความมั่นคงด้านการอุปโภค-บริโภค และรักษาระบบนิเวศ

๔. การวางแผนการเพาะปลูกฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๕๙/๖๐

๔.๑ พื้นที่เพาะปลูกในเขตชลประทาน

๑.) กลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปริมาณน้ำต้นทุนในเขื่อนหลัก ๔ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ คาดการณ์ว่า ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ จะมีปริมาณน้ำใช้การได้ ๑,๗๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยแยกพื้นที่เป็น ๒ ส่วน คือ

- พื้นที่ลุ่มต่ำ มีพื้นที่ประมาณ ๑.๔ ล้านไร่ แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก เมื่อกรมอุตุนิยมวิทยา ประกาศการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ ใน ๑๘ จังหวัด ประกอบด้วย พิษณุโลก สุโขทัย พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี นครสวรรค์ สระบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร นครนายก พิจิตร และอ่างทอง

- พื้นที่ดอน ประมาณ ๖.๒ ล้านไร่ ปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาจะมีปริมาณมากเพียงพอ แนะนำให้เพาะปลูกได้ตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคม ใน ๒๒ จังหวัด ประกอบด้วย สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ ตาก พิษณุโลก นครสวรรค์ ชัยนาท สิงห์บุรี สุพรรณบุรี สระบุรี อ่างทอง ลพบุรี

พระนครศรีอยุธยา นครปฐม นนทบุรี กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นครนายก ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

๒.) กลุ่มน้ำแม่กลอง ปริมาณน้ำต้นทุนในเขื่อนหลัก ๒ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนวชิราลงกรณ์ คาดการณ์ว่า ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จะมีปริมาณน้ำใช้การได้ ๑,๓๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยแยกพื้นที่เป็น ๒ ส่วน คือ

- พื้นที่ลุ่มต่ำ มีพื้นที่ประมาณ ๐.๐๘ ล้านไร่ แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก เมื่อกรมอุตุนิยมวิทยา ประกาศการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ ใน ๒ จังหวัด ประกอบด้วย นครปฐม สุพรรณบุรี

- พื้นที่ดอน ประมาณ ๐.๘๕ ล้านไร่ ปกติฤดูเพาะปลูกเริ่มเดือนกรกฎาคม คาดว่าปริมาณน้ำมีเพียงพอ แนะนำให้เพาะปลูกได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ใน ๗ จังหวัด ประกอบด้วย กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม

๓.) ในพื้นที่โครงการชลประทานอื่นๆ การเพาะปลูกพืชฤดูฝน จะดำเนินการตามมติคณะกรรมการจัดการชลประทาน (JMC) ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดเตรียมการประชุม จะแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ แยกเป็น

๓.๑ ภาคเหนือ แนะนำให้เพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๑.๙๓ ล้านไร่ ใน ๑๓ จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร และอุทัยธานี ได้ตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคม

๓.๒ ภาคกลาง แนะนำให้เพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๐.๔๗ ล้านไร่ ใน ๓ จังหวัด ประกอบด้วย สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ได้ตั้งแต่กลางเดือนกรกฎาคม

๓.๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แนะนำให้เพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๓.๒๖ ล้านไร่ ใน ๒๐ จังหวัด ประกอบด้วย เลย หนองบัวลำภู หนองคาย อุดรธานี บึงกาฬ สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด มุกดาหาร ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม

๓.๔ ภาคตะวันออก แนะนำให้เพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๐.๘๕ ล้านไร่ ใน ๘ จังหวัด ประกอบด้วย นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ได้ตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายน

๓.๕ ภาคใต้ พื้นที่รวม ๐.๘๙๗ ล้านไร่ แยกเป็น

๓.๕.๑ ภาคใต้ฝั่งตะวันตก แนะนำให้เพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๐.๐๒๗ ล้านไร่ ใน ๕ จังหวัด ประกอบด้วย สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ตรัง สตูล ได้ตั้งแต่ต้นเดือนสิงหาคม

๓.๕.๒ ภาคใต้ฝั่งตะวันออก แนะนำให้เพาะปลูกในเขตพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๐.๘๗ ล้านไร่ ใน ๖ จังหวัด ประกอบด้วย นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม

๔.๒) พื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทาน แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกตามฤดูกาลปกติ ประมาณกลางเดือนกรกฎาคม ทั้งนี้ในพื้นที่ภาคใต้ (ฝั่งตะวันออก) ฤดูฝนจะแตกต่างจากภาคอื่น แนะนำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกตามฤดูกาลปกติ ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๙
